

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

PADOME

PADOMES SECINĀJUMI PAR COVID-19

(2020/C 57/04)

Eiropas Savienības Padomes šodienas sanāksmes mērķis bija apzināt, kādas sekas var būt tam, ka strauji pieaug cilvēku inficēšanās gadījumu skaits ar COVID-19; infekcija pagājušā gada decembrī sākās Ķīnā, un Pasaules Veselības organizācija (PVO) 2020. gada 30. janvārī to pasludināja par starptautisku sabiedrības veselības ārkārtas situāciju ⁽¹⁾.

Padome atzinīgi vērtē efektīvo ES atbildes rīcību no dalībvalstu, Komisijas, Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) un Veselības drošības komitejas (HSC) puses un starptautisko atbildes rīcību, reaģējot uz iespējama pandēmijas uzliesmojuma draudiem, un aicina īstenot pastāvīgu un palielinātu sadarbību ES un starptautiskā līmenī.

Apzinoties, ka epidemioloģiskā situācija joprojām turpina attīstīties, ES un tās dalībvalstīm arī turpmāk būtu jārīkojas apņēmīgi un koordinēti, lai novērstu COVID-19 radītos draudus un lai nepieļautu turpmāku 2019-nCoV vīrusa, kas to izraisa, izplatīšanos uz Eiropas Savienību un tās iekšienē. Šajā nolūkā Eiropas Savienības Padome ir pieņēmusi šādus secinājumus:

“EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

1. ATZĪST, ka jaunu infekcijas slimību uzliesmojumi, kā piemēram, COVID-19, ir potenciāls pasaules mēroga sabiedrības veselības apdraudējums, jo īpaši globalizētā pasaulē intensīvas starptautiskas ceļošanas lielā apjoma un biežuma dēļ;
2. NORĀDA, ka apstiprinātos COVID-19 inficēšanās gadījumus ir izraisījis vīruss, kas spēj pārceļot no cilvēka uz cilvēku;
3. PIENEM ZINĀŠANAI PVO 2020. gada 3. februārī izdoto stratēģiskās gatavības un reaģēšanas pasākumu plānu par 2019-nCoV ⁽¹⁾, kura mērķis ir apturēt 2019-nCoV turpmāku izplatīšanos Ķīnā un citās valstīs un mazināt uzliesmojuma sekas visās valstīs un kurā ir pausts aicinājums mobilizēt finansējumu starptautiskas sadarbības koordinācijas izveides atbalstam un operatīvajam atbalstam, palielināt valstu sagatavotības un reaģēšanas centienus un paātrināt prioritārus pētījumus un inovāciju;
4. PAUŽ solidaritāti ar inficētajām personām visā pasaulē un ar vissmagāk skartajām valstīm, jo īpaši Ķīnu, un APLIECINA gatavību kopīgi ar Komisiju un sadarbībā ar PVO un minēto trešo valstu iestādēm izskatīt iespējamās veidus un līdzekļus, kā sniegt atbalstu cīņā pret šo infekcijas uzliesmojumu;
5. ATGĀDINA, ka ES un tās dalībvalstis koordinēti un cieši sadarbojas veselības drošības jomā, īstenojot plānošanas un reaģēšanas pasākumus un sagatavotības plānošanu, kā arī pievēršoties darbībām, kas saistītas ar darbības nepārtrauktības plānošanu, saskaņā ar Lēmumu Nr. 1082/2013/ES par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem ⁽²⁾ un Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu ⁽³⁾;

⁽¹⁾ [https://www.who.int/news-room/detail/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news-room/detail/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov))

6. UZSVER, kāda nozīme sabiedrības veselības aizsargāšanā ir ātrai rīcībai, kas PVO Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu satvarā tiek īstenota kopā ar Komisiju, koordinējot reaģēšanas pasākumus, tostarp kontaktu izsekošanu un riska paziņošanu, un apmainoties ar informāciju par valstu profilaktiskajiem un sagatavotības pasākumiem HSC un Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas (EWRS) ietvaros;
7. ATZINĪGI VĒRTĒ PVO Valdes 2020. gada 8. februārī pieņemto Rezolūciju par sagatavotības stiprināšanu ārkārtas situācijās veselības jomā: Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu (SVAN, 2005) īstenošana ⁽⁴⁾;
8. ATZINĪGI VĒRTĒ ARĪ darbu, ko jau tagad veic PVO, Komisija, ECDC un HSC, jo īpaši saistībā ar pamatnostādnēm par kopīgu saslimšanas definīciju, kopīgu saslimšanas gadījumu pārvaldības sistēmu un informāciju ceļotājiem;
9. UZSVER, cik svarīgs ir ECDC darbs pie tehniskiem norādījumiem attiecībā uz analīzi, riska novērtējumu un inficēto personu un ar tām saskarē nonākušu personu ārstēšanu un iesaistīto veselības nozares darbinieku aizsardzību, kā arī Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) darbs zāļu, vakcīnu un pētniecības jomā, Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūras (EASA) darbs jautājumos, kas saistīti ar sabiedrības veselības aizsardzību aviotransporta kontekstā un citu attiecīgo ES aģentūru veiktais darbs;
10. PAUŽ GANDARĪJUMU par to, ka, reaģējot uz COVID-19 uzliesmojumu, ātri tika iedarbināti ES integrētie krīzes situāciju politiskās reaģēšanas mehānismi (IPCR) ⁽⁵⁾ informācijas apmaiņas režīmā un Savienības civilās aizsardzības mehānisms ⁽⁶⁾, kā arī pastiprināta konsulārā palīdzība;
11. ATZĪST, ka, stiprinot jau patlaban notiekošo koordināciju starp dalībvalstīm un Komisiju, PVO ieteikumu ietvaros vēl vairāk var uzlabot efektivitāti pie ES robežām un ieceļošanas punktos veiktajiem nacionālajiem pasākumiem, tostarp pasākumiem, ko dalībvalstis jau ir veikušas saistībā ar COVID-19 uzliesmojumu;
12. ATZĪST, ka reaģēšanai uz nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem nepieciešama koordinēta starpnozaru rīcība valstu, ES un starptautiskā līmenī, un atzinīgi vērtē atbalstu, ko šajā nolūkā sniedz Komisija, Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) un visas attiecīgās ES aģentūras;
13. UZSVER, ka ir svarīgi stiprināt PVO lomu uzliesmojuma pārvaldībā, balstoties cita starpā uz koordinētu ES ieguldījumu, jo īpaši, lai nodrošinātu apmaiņu ar epidemioloģiskiem datiem reāllaikā;
14. UZSVER, ka ir jāizstrādā ar PVO koordinēta pieeja, tostarp izskatot arī brīvprātīga finansējuma iespējas, lai saskaņā ar globālās solidaritātes principu atbalstītu valstis ar vājākām veselības aizsardzības sistēmām;
15. MUDINA dalībvalstis sadarbībā ar Komisiju saskaņā ar PVO ieteikumiem un ECDC padomiem samērīgi un atbilstoši kopīgi rīkoties šādās jomās:
 - a) veikt vajadzīgus un atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību, ņemot vērā īpašo uzmanību, kas ir jāpievērš visu veidu starptautiskajai ceļošanai. Šiem pasākumiem jo īpaši būtu jānodrošina, ka:
 - visos ES ieceļošanas punktos ir līdzekļi, ar ko personām, kas ir pakļautas pastiprinātam 2019-nCoV vīrusa pārnēsāšanas riskam, nodrošinātu nepieciešamo informāciju un norādījumus par vēršanos pēc pienācīgas medicīniskās palīdzības un aprūpes;
 - ir pieejami skaidri plāni un resursi, lai veselības aprūpes ietvaros sniegtu pienācīgu palīdzību gadījumos, kad ir aizdomas par 2019-nCoV pārnēsāšanu, un apstiprinātos pārnēsāšanas gadījumos, kā arī lai veiktu jebkādu nepieciešamu turpmāku rīcību, piemēram, kontaktu izsekošanu;
 - visā ES ir pieejama informācija starptautiskajiem ceļotājiem, kuri ierodas vai ceļo tranzītā no vīrusa skartajām vietām, un tiek nodrošinātas šādu personu izsekojamības iespējas;
 - ja apstākļi to atļauj, ceļotājiem, kuri ierodas vai ceļo tranzītā no vīrusa skartajām vietām, var pieprasīt sniegt informāciju par to, vai viņi ir bijuši saskarē ar personām no minētajām vietām;

- tiek sniegti norādījumi un informācija veselības aprūpes darbiniekiem un sabiedrībai kopumā;
- ir pienācīga aizsardzība slimnīcu personālam, kas ārstē pacientus;

un šiem pasākumiem vajadzētu atbilst PVO ieteikumiem, kas sniegti, balstoties uz Starptautiskajiem veselības aizsardzības noteikumiem, *HSC* paveikto, *ECDC* padomiem un valstu plāniem un pamatnostādņēm;

- b) izstrādāt ciešu un pastiprinātu koordināciju starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu visu pasākumu efektivitāti, tostarp vajadzības gadījumā tādu pasākumu, kas saistīti ar ceļošanu, vienlaikus nodrošinot brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā, lai nodrošinātu optimālu sabiedrības veselības aizsardzību un lai palielinātu plašākas sabiedrības informētību par COVID-2019;
- c) pārraudzības un uzraudzības jomā atbilstīgi Starptautiskajiem veselības aizsardzības noteikumiem un Lēmumam Nr. 1082/2013/ES ar pastāvošu Eiropas un starptautisku struktūru starpniecību nepārtraukti dalīties ar informāciju par 2019-nCoV vīrusa izplatību to teritorijā;
- d) diagnosticēšanas un ārstēšanas jomā atbilstīgi Lēmumam Nr. 1082/2013/ES un saskaņā ar Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu 44. pantu arī turpmāk apliecināt solidaritāti un sadarbību, atbalstot citam citu un starptautisko kopienu, identificējot 2019-nCoV vīrusa izcelsmes avotu un visu tā potenciālu pārceļot no cilvēka uz cilvēku, izstrādājot nepieciešamās zāles, sagatavojot kopīgas saslimšanas gadījumu pārvaldības pamatnostādnes, vajadzības gadījumā daloties ar diagnosticēšanas spējām un optimizējot pretvīrusu zāļu lietošanu;
- e) saziņas jomā, attiecīgi izmantojot *HSC* un tās saziņas koordinatoru tīklu, sniegt koordinētu, precīzu, savlaicīgu un konsekventu informāciju un norādes plašākai sabiedrībai par COVID-2019, pamatojoties uz pierādījumiem un pieejamajiem datiem, tādējādi apkarojot maldinošu informāciju un atspēkojot dezinformāciju, kas cita starpā var radīt diskrimināciju;
- f) pētniecības un attīstības jomā cieši sadarboties savā starpā un vajadzības gadījumā sadarboties ar rūpniecības nozari un akadēmiskajām aprindām, lai veicinātu izmēģinājuma vakcīnas izstrādi pret COVID-19 un diagnostikas un pretvīrusu zāļu izstrādi;

16. AICINA Komisiju:

- a) veicināt dalīšanos ar informāciju starp dažādām nozarēm un sadarbību starp dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz uzraudzību, riska novērtēšanu, riska pārvaldību un pasākumiem pret COVID-19 Eiropas Savienībā;
- b) *HSC* un attiecīgā gadījumā saskaņā ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu, pamatojoties uz pieejamo zinātnisko informāciju, atbalstīt priekšlikumus koordinētiem pasākumiem turpmākām iespējamām uzliesmojuma stadijām;
- c) aktivizēt esošos finansējuma mehānismus, ar ko atbalsta dalībvalstu sadarbības pasākumus, kuru mērķis saskaņā ar esošajām ES programmām un pasākumiem ir sagatavoties un cīnīties ar veselības aizsardzības apdraudējumu, ko izraisa COVID-19;
- d) turpināt izskatīt visas pieejamās iespējas, jo īpaši kopīgu iepirkumu, lai atvieglinātu nepieciešamo pieeju personiskajiem aizsardzības līdzekļiem, kas vajadzīgi dalībvalstīm, lai samazinātu šādu līdzekļu iespējamo trūkumu;
- e) veicināt starp dalībvalstīm tādu atbilstīgu un rentablu pasākumu saskaņošanu, kuri ir izstrādāti ar mērķi aizsargāt un glābt dzīvības un efektīvi līdz minimumam samazināt risku, ka palielināsies COVID-19 inficēšanās gadījumu skaits, kā arī konsekventu atbilstošu noteikumu piemērošanu attiecībā uz pretpasākumiem, kuri nav saistīti ar farmaceitiskiem līdzekļiem, tostarp izolāciju, karantīnu un sociālu distancēšanos, pamatojoties uz epidemioloģiskās situācijas pašreizējo dinamiku un saskaņā ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra un PVO zinātniskajām atziņām;
- f) sadarbībā ar *EMA* un valstu zāļu aģentūrām izvērtēt tādu globālu veselības apdraudējumu kā COVID-19 ietekmi uz zāļu pieejamību ES un piegādes ķēžu drošību;

- g) stiprināt atbalstu Veselības drošības komitejas saziņas koordinatoru tīklam saskaņā ar Lēmumu Nr. 1082/2013/ES par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un Veselības drošības komitejas saziņas koordinatoru tīkla standarta operāciju procedūrām.

(¹) <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/srp-04022020.pdf>

(²) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1082/2013/ES (2013. gada 22. oktobris) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 2119/98/EK (OV L 293, 5.11.2013., 1. lpp.).

(³) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1313/2013/ES (2013. gada 17. decembris) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu, OV L 347, 20.12.2013., 924. lpp.

(⁴) EB 146/CONF.17 2020. gada 8. februāris https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB146/B146_CONF17-en.pdf

(⁵) <https://www.consilium.europa.eu/lv/policies/ipcr-response-to-crises/>

(⁶) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_20_142".
